

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.09.2011, sp. zn. 8 Tdo 784/2011, ECLI:CZ:NS:2011:8.TDO.784.2011.1

Číslo: 41/2012

Právní věta: Jestliže pachatel podvodným jednáním vyláká vydání léků v lékárně tím, že je sám připiše do lékařského předpisu (receptu), který lékař vystavil na jiné léky nebo na jejich menší množství, přičemž lékárna mu vydá takto připsané léky a poté příslušná zdravotní pojišťovna na ně poskytne lékárně finanční úhradu, je takto uhrazená částka škodou způsobenou trestným činem podvodu ve smyslu § 209 tr. zákoníku. V takovém případě jde totiž o úhradu poskytnutou mimo podmínky veřejného zdravotního pojištění (viz zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů), přičemž o uhrazenou částku byl zkrácen majetek zdravotní pojišťovny, která je povinna hradit cenu léčiv na základě lékařského předpisu (receptu), který stanovuje, jaký lék, v jakém množství a v jakých jednotkách má být pojištěnci (pacientovi) vydán, a je tak povinna činit pouze na základě rozhodnutí lékaře, který vydal lékařský předpis (recept). Obohacení pachatele zde spočívá v tom, že na základě jeho podvodného jednání mu byly vydány léky, na které neměl nárok, a výše tohoto obohacení odpovídá hodnotě vydaných léků, které pachateli lékař nepředepsal, popřípadě snížené o částku, kterou pachatel uhradil při výdeji léků.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.09.2011

Spisová značka: 8 Tdo 784/2011

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podvod, Škoda

Předpisy: § 138 tr. zákoníku
§ 209 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného I. M. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 55 To 472/2010, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 2 T 227/2007.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 9. 11. 2010, sp. zn. 2 T 227/2007, byl obviněný I. M.

uznán vinným přečinem podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění dopustil tím, že v období od 14. 1. 2005 do 22. 12. 2005 v Olomouci opakovaně přepisoval a dopisoval nové údaje do lékařských receptů vystavených ve dnech 14. 1. 2005, 8. 2. 2005, 9. 3. 2005, 5. 4. 2005, 11. 4. 2005, 3. 5. 2005, 9. 6. 2005, 25. 7. 2005, 23. 8. 2005, 20. 9. 2005, 18. 10. 2005, 21. 11. 2005, 14. 12. 2005 a 22. 12. 2005 praktickou lékařkou MUDr. M. Č. se sídlem v O., když do receptů jednak dopisoval větší množství balení léků a vpisoval léky s vyšším účinkem, než které byly předepsány, a na takto upravené recepty neoprávněně vyzvedával větší množství léků a léky s vyšším účinkem v lékárně u St. J. v O., čímž způsobil Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra České republiky – pobočka v O. škodu v celkové výši minimálně 30 261,93 Kč.

Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvanácti měsíců. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku byla obviněnému uložena povinnost, aby ve zkušební době podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Rovněž bylo rozhodnuto o náhradě škody.

Odvolání obviněného podané proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci usnesením ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 55 To 472/2010, podle § 256 tr. ř. zamítl.

Obviněný I. M. podal proti tomuto rozhodnutí odvolacího soudu prostřednictvím obhájkyň dovolání, v němž odkázal na dovolací důvody uvedené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. e), g) tr. ř. Obviněný vytkl, že soudy nevěnovaly dostatečnou pozornost ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, ve kterém je vyjádřena zásada subsidiarity trestní represe. Zpochybnil naplnění skutkové podstaty přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku, protože podle jeho názoru chybí znak spočívající v tom, že by sebe nebo jiného obohatil tím, že uvedl někoho v omyl, protože se jednalo o léky, které z hlediska svého charakteru nejsou žádným způsobem obchodovatelné, nelze je prodávat a jsou významné pouze pro osobu, která tyto léky potřebuje. Princip bezplatné lékařské péče znamená, že se tyto léky poskytují zdarma (až na určité poplatky), a proto nelze dovodit jakékoliv obohacení jako znaku uvedeného trestného činu. Namítl, že skutková zjištění popsaná ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně nemají oporu v provedeném dokazování, protože žádný z důkazů neprokázal, že by to byl právě on, kdo uvedeným způsobem manipuloval s lékařskými předpisy. Přestože byl přibrán znalec z oboru grafologie, nebyl schopen identifikovat toho, kdo tyto úkony prováděl, a žádný jiný důkaz proveden nebyl. Obviněný dále zdůraznil, že mu bylo možné předat jen lék, na který měl právo a který měl právo obdržet zadarmo, neboť podle našeho právního řádu je lékařská péče, kromě určitých výjimek, bezplatná, a v takovém případě nelze dovodit jeho úmysl směřující k obohacení. Tvrdil, že i kdyby se dopustil popsáného jednání, nezvětšil by svůj majetek, resp. majetkové hodnoty, se kterými hospodáří. Soudy se podle něj nevypořádaly ani se skutečností, že o náhradě škody bylo rozhodnuto, aniž se poškozená organizace s nárokem na náhradu škody připojila u hlavního líčení před zahájením dokazování.

Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, jakož i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Olomouci, a aby Okresnímu soudu v Olomouci přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

K dovolání obviněného se vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství. Poznamenal, že výhrady obviněného vůči správnosti skutkových zjištění neodpovídají dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Deklarovanému dovolacímu důvodu neodpovídá ani námitka směřující proti výroku o náhradě škody, který je možné napadat s odkazem na uvedený dovolací důvod pouze proto, že byl nesprávně aplikován hmotně právní předpis, na jehož podkladě byla oprávněnost nároku poškozeného posuzována. Námitka, že poškozený neuplatnil nárok na náhradu škody včas (§ 43 odst. 2 věta druhá tr. ř.) je výlučně procesního charakteru, a nelze ji proto

označit za relevantní. V souladu s uplatněným dovolacím důvodem obviněný podle státního zástupce vytkl, že nebyla správně uplatněna zásada subsidiarity trestní represe. K tomu uvedl, že obviněný pominul, že škoda poškozenému vznikla v důsledku jeho deliktního jednání, které vykazovalo všechny znaky přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku. Způsobená a dosud nereparovaná škoda nebyla v projednávané věci nikterak bagatelní, když cca šestkrát překročila spodní hranici škody nikoli nepatrné. Konstatoval proto, že ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku trestnímu postihu dovolatele nijak nebránilo a že dovolací námitky týkající se nerespektování zásady subsidiarity trestní represe jsou nedůvodné. Za opodstatněné nepovažoval ani další namítané skutečnosti, zejména že léky nejsou věcí, u které by nebylo možno stanovit tržní cenu. Zdůraznil, že léky jsou zbožím a běžným předmětem tržních vztahů, a nic na tom nemění skutečnost, že v případě léků předepsaných pacientovi lékařem jejich cenu prodejci nehradí přímo pacient, ale (často nikoli jen určitým doplatkem pacienta) zdravotní pojišťovna. Ostatně sám dovolatel na jiném místě svého dovolání fakticky připouští, že léky mají finanční hodnotu, pokud naznačuje, že pozměňováním receptů mohly získat majetkový prospěch jiné osoby. Jestliže tedy obviněný podvodným jednáním dosáhl toho, že zdravotní pojišťovna za něho uhradila cenu léků, získal majetkový prospěch, resp. se obohatil o částku odpovídající výši finančních prostředků zdravotní pojišťovnou proplacených a současně způsobil na majetku pojišťovny škodu ve výši odpovídající jeho obohacení. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

Když Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit, usoudil, že obviněným uplatněné námitky korespondují s označenými důvody podle § 265b odst. 1 písm. e), g) tr. ř. jen částečně.

Podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoli podle zákona bylo nepřipustné, což je tehdy, jestliže ve věci existoval některý z obligatorních důvodů uvedených v § 11 odst. 1 tr. ř., pro který nelze trestní stíhání zahájit, a bylo-li již zahájeno, musí být zastaveno. Obviněný, byť v dovolání tento důvod uvedl, nekonkretizoval, v čem spatřuje naplnění tohoto dovolacího důvodu. Takto učiněný odkaz na dovolací důvod však nevede Nejvyšší soud k tomu, aby se z jeho podnětu nevyslovenými otázkami zabýval, protože pouze formální poukaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů vymezených v § 265b tr. ř. nestačí.

Prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné vytýkat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení, tedy výlučně vady právní.

Jestliže obviněný namítal, že nebylo prokázáno, že lékařské předpisy přepisoval právě on, deklarovaný dovolací důvod nenaplnil. Nerespektoval, že na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedeního dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci procesních, a nikoliv hmotně právních ustanovení. Pod uvedený dovolací důvod nelze podřadit ani výhradu, že o náhradě škody bylo rozhodnuto, aniž se poškozený s nárokem na náhradu škody řádně připojil. Uvedená výhrada nemá hmotně právní povahu, neboť se dotýká procesní otázky vyplývající z ustanovení § 43 odst. 1 tr. ř. I přes tento závěr Nejvyšší soud jen pro úplnost na podkladě spisu považuje za vhodné zmínit, že Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra České republiky - pobočka v O. se dne 23. 11. 2006 připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody a výši škody vyčíslila na částku 36 742,56 Kč. Tento nárok uplatnila v průběhu přípravného řízení podáním zaslaným Policii České republiky dne 28. 11. 2006. Je tak zřejmé, že pojišťovna nárok na náhradu škody uplatnila ve smyslu § 43 odst. 3 tr. ř. před zahájením dokazování před soudem.

V souladu s podmínkami vymezenými rámcem přezkumné činnosti na podkladě důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud mohl posuzovat opodstatněnost ostatních námitek, jež obviněný uplatnil relevantně, a to zda se v projednávaném případě týká o věc, u níž by se z důvodu subsidiarity trestní represe a zásady „ultima ratio“ (§ 12 odst. 2 tr. zákoníku) jednalo o vyloučení trestnosti činu, a zda jsou naplněny zákonné znaky přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku spočívající ve způsobení škody na cizím majetku a obohacení.

Přečin podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku spáchá ten, kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

Škodou na cizím majetku je újma majetkové povahy, která se projeví tím, že se majetek poškozeného zmenší, ale může jít i o ušlý zisk, tedy poškozený je ochuzen o to, oč by jinak byl jeho majetek zvětšen. Obohacením se rozumí neoprávněné rozmnožení majetku (majetkových práv) pachatele nebo někoho jiného, ať již jeho rozšířením nebo ušetřením nákladů, které by jinak byly z majetku pachatele nebo někoho jiného vynaloženy. Obohacení se nemusí shodovat se škodou, která je způsobena poškozenému. Může být menší, ale i větší než způsobená škoda. Pro toho, kdo se obohatí, musí být majetkové zvýhodnění neoprávněné, a proto nejde o podvod, jestliže někdo vylákal majetkové plnění, na něž měl právní nárok. Podvodné jednání tak směřuje k obohacení pachatele nebo někoho jiného.

Naplnění skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku předpokládá existenci příčinné souvislosti mezi omylem určité osoby (resp. její neznalostí všech podstatných skutečností) a jí učiněnou majetkovou dispozicí a dále příčinnou souvislost mezi touto dispozicí na jedné straně a škodou na cizím majetku a obohacením pachatele nebo jiné osoby na straně druhé. Na podvodu mohou být zainteresovány celkem čtyři osoby: pachatel, osoba jednající v omylu, osoba poškozená a osoba obohacená. Kromě pachatele může jít u ostatních osob také o právnické osoby (srov. č. 5/2002 Sb. rozh. tr.).

Obviněný namítl, že v případě činu, který je mu kladen za vinu, nemohla vzniknout škoda, protože se jednalo o léky, které se poskytují bezplatně, a v důsledku toho nemohlo dojít ani k obohacení. K tomu Nejvyšší soud považuje za nutné uvést následující.

Podle čl. 31 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) má každý právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon. Obsahem tohoto občanského práva je tedy zakotvení obligatorního veřejného pojištění, které vybírá a kumuluje prostředky od jednotlivých subjektů (plátců), aby je mohl na základě principu solidarity přerozdělit a umožnit jejich čerpání potřebným. Ústavní garanci, na základě které se bezplatná zdravotní péče poskytuje, požívá pouze a jenom suma takto shromážděných prostředků (viz nálezná pléna Ústavního soudu ze dne 28. 5. 2008, sp. zn. [Pl. ÚS 1/08](#), publikovaný pod č. 91 ve svazku 49 Sbírnky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Podle čl. 41 Listiny je možno se práv uvedených v čl. 31 Listiny domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí.

Podle čl. 31 věty druhé Listiny mají občané na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon. Tyto bezplatné lékařské služby jsou poskytovány v rámci systému veřejného zdravotního pojištění občanů, a proto dikci „na základě veřejného pojištění“ je třeba výraz „bezplatnou“ chápat tak, že zdravotní péče i zdravotní pomůcky jsou věcnými dávkami zmíněného pojištění, které pojištěnci přímo neuhrazují, přispívají však k jeho financování odvodem pojistného. Podrobnosti a realizaci tohoto práva stanoví zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 48/1997 Sb.“), který upravuje veřejné zdravotní

pojištění, rozsah a podmínky, za nichž je na základě tohoto zákona poskytována zdravotní péče, a způsob stanovení cen a úhrad léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely hrazených ze zdravotního pojištění.

Podle § 11 odst. 1 písm. e) zákona č. 48/1997 Sb. má pojištěnec právo na výdej léčivých přípravků bez přímé úhrady, jde-li o léčivé přípravky hrazené ze zdravotního pojištění a předepsané v souladu s tímto zákonem. Zdravotní péče hrazená v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem zahrnuje poskytování mimo jiné léčivých přípravků [§ 13 odst. 2 písm. f) zákona č. 48/1997 Sb.]. Ustanovení § 15 cit. zákona stanoví další podmínky zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění, a to včetně léčivých přípravků, a to v návaznosti na přílohu č. 2 k tomuto zákonu. Podle § 17 odst. 8 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb. příslušná zdravotní pojišťovna uhradí vždy na základě lékařského předpisu vystaveného zdravotnickým zařízením či lékařem léčivé přípravky a prostředky zdravotnické techniky, a to i tehdy, nemá-li se zařízením lékárenské péče dosud uzavřenou smlouvu. Zdravotní pojišťovny jsou podle § 40 odst. 2 zákona č. 48/1997 Sb. povinny uhradit zdravotnickým zařízením, popřípadě jiným subjektům, které v souladu s tímto zákonem poskytly zdravotní péči pojištěncům, tuto poskytnutou péči ve lhůtách sjednaných ve smlouvě. Pokud není mezi zdravotní pojišťovnou a zdravotnickým zařízením, popřípadě jiným subjektem poskytujícím zdravotní péči, smlouva sjednána, jsou zdravotní pojišťovny povinny poskytnutou zdravotní péči uhradit za stejných podmínek jako zdravotnickým zařízením, se kterými zdravotní pojišťovna uzavřela smlouvu podle § 17 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb.

Ustanovení § 44 zákona č. 79/1997 Sb., o léčivech, ve znění pozdějších předpisů (který byl účinný do 31. 3. 2006), mimo jiné stanovilo, že lékaři poskytující zdravotní péči v rozsahu své působnosti předepisují léčivé přípravky způsobem stanoveným prováděcí vyhláškou. Léčivé přípravky se vydávají na lékařský předpis, pokud není rozhodnutím o registraci nebo zvláštními předpisy stanoveno jinak (§ 48 odst. 1 zákona č. 79/1997 Sb.). Podle § 49 odst. 1 zákona č. 79/1997 Sb. osoba oprávněná vydávat léčivé přípravky podle § 48 odst. 2 tohoto zákona vydá lékařem předepsaný léčivý přípravek, a to za podmínek stanovených vyhláškou. V době spáchání posuzovaného trestného činu se jednalo o vyhlášku Ministerstva zdravotnictví č. 589/2004 Sb., o úhradách léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely (která byla účinná od 1. 1. 2005, později zrušená zákonem č. 532/2005 Sb.).

Z uvedeného přehledu právní úpravy je tudíž patrné, že i když je v čl. 31 Listiny zakotveno právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek vymezených zákonem, tato zdravotní péče je „bezplatná“ toliko pro občana v rámci veřejného zdravotního pojištění, z něhož je hrazena. V systému veřejného zdravotního pojištění jde však o vzájemné vyúčtovávání léčebných služeb, přípravků a pomůcek. Za účelem zajištění věcného plnění při poskytování zdravotní péče pojištěncům uzavírají zdravotní pojišťovny smlouvy se zdravotnickými zařízeními, na jejichž základě dochází k úhradám poskytované péče a léčebných pomůcek (viz vyhláška č. 598/2004 Sb., o úhradách léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely, ve znění vyhlášek č. 225/2005 Sb. a č. 337/2005 Sb.), jak je výše rozvedeno. Proto v případě, že pachatel podvodným jednáním vyláká vydání léků v lékárně např. tím, že je sám připsal do lékařem vystaveného předpisu (receptu), přičemž lékárna mu tyto léky vydala a zdravotní pojišťovna za ně poskytla lékárně úhradu, je takto uhrazená částka škodou způsobenou trestným činem podvodu podle § 209 tr. zákoníku. V takovém případě totiž jde o úhradu poskytnutou mimo podmínky veřejného zdravotního pojištění, a tudíž tím byl o takovou neoprávněně uhrazenou částku zkrácen majetek zdravotní pojišťovny (viz zákon č. 48/1997 Sb.).

Podle rozhodných skutkových zjištění obviněný jako pojištěnec Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra sice měl nárok na poskytování zdravotní péče, resp. na uhrazení léčiv předepsaných lékařem, které mu byly vydány v lékárně. Tento jeho nárok, který vzniká na základě shora uvedených zákonů a systému zdravotního pojištění, je však možné uplatnit pouze v takové výši, jaká mu byla na základě lékařského předpisu stanovena. Není proto možné zpochybňovat způsobení škody, když obviněný

tvrdil, že měl nárok na léky, a to i v množství, které mu nebylo předepsáno. Naopak zdravotní pojišťovna byla povinna poskytnout úhradu na základě lékařského předpisu, který stanovuje jaký lék, v jakém množství a v jakých jednotkách má být pojištěnci (pacientovi) vydán, a je tak povinna učinit pouze na základě rozhodnutí lékaře, který vydal lékařský předpis. Jestliže však obviněný zfalšoval lékařské předpisy, resp. vepsal do nich větší množství léků, které mu následně bylo vydáno, jednal tak, že uvedl lékárnou v omyl, a na základě tohoto omylu lékárnou vydala obviněnému větší množství léků a pojišťovna je uhradila. Tímto postupem obviněného došlo ke způsobení škody na straně zdravotní pojišťovny, která vyplatila větší částku, než jakou by musela vyplatit, pokud by ze strany obviněného nedošlo k pozměnění lékařských předpisů.

K obohacení obviněného pak došlo tím, že na základě jeho podvodného jednání mu byly vydány léky, na které neměl nárok. Přitom léky je třeba považovat za zboží a obviněnému byly vydány v množství přesahujícím jeho nárok určený lékařem v lékařském předpise před tím, než jej obviněný zfalšoval. Neoprávněné obohacení obviněného v tomto případě představuje vyšší hodnoty vydaných léků, které nebyly lékařem předepsány, neboť v této výši šlo o léky, na které obviněný neměl zákonem vymezený nárok.

Pokud obviněný namítal, že je uvedený čin nutné chápat jen jako občanskoprávní vztah a nelze na něj aplikovat normy trestního práva, je potřeba uvést, že podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Z uvedené dikce je patrné, že toto ustanovení vychází ze zjištění potřebné míry společenské škodlivosti. Společenská škodlivost je ve smyslu § 39 odst. 2 tr. zákoníku určována povahou a závažností trestného činu. Je určována především intenzitou naplnění jednotlivých složek povahy a závažnosti činu a navazuje na princip „ultima ratio“. Podle této zásady je nepřipustné, aby prostředky trestní represe sloužily k uspokojování subjektivních práv soukromoprávní povahy, nejsou-li vedle toho splněny všechny předpoklady vzniku trestněprávní odpovědnosti, resp. nejsou-li tyto předpoklady zcela nezpochybnitelně zjištěny (srov. k tomu např. nález Ústavního soudu pod sp. zn. [I. ÚS 42/04](#), [I. ÚS 61/04](#), [I. ÚS 69/06](#) atd.).

S ohledem na to, že pro právní posouzení je určující popis skutku, jak byl na podkladě výsledků provedené dokazování soudy nižších stupňů zjištěn, je v daném případě významné, že skutková zjištění nepochybně svědčí o naplnění veškerých znaků skutkové podstaty přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku, jak soudy obou stupňů správně z hledisek jeho formálních znaků určily. Protože bylo v daném případě prokázáno, že jde o trestný čin, nelze se dovolávat principu „ultima ratio“, ale je zde zcela opodstatněné uplatnění trestní represe, neboť obviněný zneužil své ústavní právo, když podvodně způsobil škodu několikanásobně překračující hranici škody nikoli nepatrné ve smyslu § 138 odst. 1 tr. zákoníku.

Nejvyšší soud shledal, že obviněný po všech stránkách naplnil znaky přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku. Proto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání obviněného odmítl jako zjevně neopodstatněné.